

TELEGRAFUL ROMÂNUL.

Telegrafu' este Duminec'a si Joi'a, la fie-care d'ouă septamani cu adausula Foisio'iei. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditor'a foiei, pre afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către expeditor'a. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. n. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 42.

ANULU XXIV.

Sabiu 27 Maiu (8 Iuniu) 1876.

trajelelelalte pârți ale Transilvaniei at pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 ann 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a d'ou'a ora cu 5 1/2, cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2, cr. v. n.

Sabiu 26 Maiu 1876.

Evenemintele cele mari se succedu de unu tempu încôce asiâ de iute, încâtu abiâ le mai pôte omulu urmari. Asigurârile ca „pacea nu va fi turburata“ se dovedescu de neadeverate mai din momentulu cându ele au resunatu între paretii saleloru unde se pronuntia. Negrêla abiâ erâ lipita pre harthi'a ce avea sa le duca in lume si sa le vestesca spre liniscirea popôreloru si telegrafulu ne aduce sciri nôue despre versari de sange si mai crunte că pâna aci si ne spune de nôue complicatiuni, a căroru dimensiuni nu este in stare a le mesurâ nimenea.

Detronarea sultanului Abdul Aziz pare ca va aduce o sistare a pornirei spre unu incendiu mai mare. O Turcia pre base europene pare ca are sa introduca pace si mulcomire între tôte elementele intaritate din imperiulu otomanu, sa paralizeze pornirile staturiloru mici slave din giurulu lui si sa stêrگا ori ce pretextu de o conflagratiune între puterile interesate de acestu imperiu.

Inse grab'a cu care sultanulu detronatu fu asediatu in mormentu, întinderea revolutiunei in tôte provincie turcesci, pregatirile cele completate ale Serbiei si Muntenegrului sunt dovedi de ajunsu cătu de putiena socotêla se pôte tiené de „pia desideria“: ca din schimbarea sultaniloru in Constantinopole se va nasce pacea si inca pace durabila.

Telegramale de eri despre sangerosele lupte in Bosnia, scrie despre trecerea iminenta a serbiloru preste fruntarie desilusiunéza si pre celu mai optimistu si i arata ca suntemu inca abiâ la inceputulu inceputulu unei conflagratiuni, care are sa sguduie Europ'a.

Pentruca este mai unanimă parerea, ca tôte câte s'au statoritu in conferinti'a dela Berlinu suntu fâra de valôre. Angli'a, carea a respinsu din capulu loculu propusetiunile conferintiei dela Berlinu nemodificate si pre urma si modificate, pôrta semnele unei resolutiuni de a dá peptu cu ori si cine, dêca i se va pune in calea intereselor ei orientali. Marin'a ei este multa si puternica in apele din apropierea Constantinopolei, este totu asiâ in marea mediterana in apropierea Maltei si in apropierea Gibraltarului.

Si cine va fi acel'a, cu care va avé sa dea peptu puterea acést'a maritima? Alianti'a celoru trei imperati nordici inca n'amu cetitu nicairi ca aru fi formalu desfiintiata. Itali'a si Franci'a inca nu au luat vre-o otarire apropiata. Si asiâ ne vine a pune întrebarea, unde este lupulu pre care sa-lu ia la góna? căci nici Serbi'a, nici Muntenegru nu au marina precum nici mări unde sa plutésca cu vasele loru spre a le puté baremu luâ de tienta formidabil'a putere maritima englesa, cu inforatôrele ei monstruri de nâi ferecate, nâi cari pôrta cele mai mari guri de focu pe tôte apele globulu nostru terestru.

Din Berlinu se audu de vre-o câte-va dile voci, si inca oficiose, despre o nôua „grupare“ a puteriloru. „A. Allg. Ztg.“ printr'o corespundintia din Berlinu a si datu o forma „gruparei“, punendu pe Angli'a, Austri'a si Germani'a, se întielege cu Turci'a, de o parte, iera pe Russi'a, Franci'a si Itali'a de alta parte. Dara de alta

parte se dice, ca si diplomati'a franceza, cătu si cea italiana pune mare pretiu pe amicitia regimulu sultanulu celui nou. Ceea ce dêca aru fi adeveratu aru face imposibila gruparea indicata de A. Allg. Ztg. Atât'a se vede, ca constelatiunea cea vechia pâna la conferinti'a din Berlinu, de faptu nu mai esista; asupr'a unei nôue constelatiuni, din rezervat'a cea mare a celoru mai multe puteri, domnesce inca o nechiarificatiune nepentrabile chiaru si pentru lumea diplomatica.

Diurnalele vienesi si pestane inca stau sub influinti'a acestei situatiuni nechiarificate. Ele in sa se încerca a esplicâ enigma cu Angli'a. Purcediendu dela resculara provinciiloru turcesci, din partea unor populatiuni serace; întretinerea revolutiunei de atât'a tempu si estinderea ei pâna siése ôre departare de Constantinopole; incuragiarea miciloru principate la pasi agresivi, subsidiarea acestor'a cu capacitati militare, cu arme munitiune si cu bani rusesci: facu conclusiunea, ca Russi'a, un'a din alianti'a celoru trei, vrea cu ori-ce pretiu că sa puna capetu imperiulu musulmanu in Europ'a si in loculu semilunei, inaltiate la an. 1453 pre cupolele Sântei Sofie sa reasieze crucea bizantia. Ceea ce la noi e supositiune, se vede ca in Angli'a este pozitivu, si Angli'a carea se teme, ca adi mâne si asiâ are sa se întalnescu cu Russi'a in Asi'a centrale, crede ca pentru dens'a si interesele ei orientale va fi mai bine dêca va vrea, in Europ'a, la chei'a celoru trei continente ale lumii vechi, la Constantinopole.

Planulu este giganticu, pentruca, presupunendu pre unu momentu, ca tient'a Angliei este de a avé sub influinti'a sea si Bosforulu si Dardanelele, se pôte deduce, ca pré lesne i cade in pôla si portulu dela Saidu si atunci in mârile europene si asiatiche dispune dupa placu si puterile continentale atunci suntu faptice degradate fatia cu dens'a la rangulu secundariu.

Astfelu pusa cestiunea, ceea ce se petrece adi in unu coltisiuru alu sudostulu Europei este numai atitiera incendiulu celui mare, care va trage in jocu pre tôte puterile, mari si mici, din tóta Europ'a.

Revist'a politica.

Diet'a Ungariei incepù eri continuarea siedintiloru si desbaterea speciale a proiectulu de arondare.

Inainte de vacantele dietei, anunciate dejâ, are sa se voteze legea de arondare, legea pentru restrîngerea usurei si unu creditu supletoriu pentru lini'a drumulu de feru Brasiovu—Timisiu.

Senatulu imperialu austriacu se va intruni numai câtra mijloculu seu finea lui Septembrie a. c.

Recerintiele comune, statorite de delegatiuni pre anulu 1877, suntu 111,311.659 fl. In sarcin'a Ungariei cade din sum'a acést'a 31.4 milione, va se dica cu 1,200.000 mai putienu că pre anulu 1876.

Dupa unu telegramu la „Kelet“, in Vien'a s'a inceputu eri negociariile speciali in privinti'a tarifei vamale.

Sciri din cercuri diplomatice afirma, ca detronatulu Sultanu a cercatu in doue renduri că ajutatulu de generalulu Ignatieff sa fuga in streinatate,

inse fâra succesu. In urm'a încercâriloru acestor'a fu pusu sub priveghiare aspra, dupa unele foi, tocm'a in despartiemintele, in cari fusese mai nainte inchisu urmatoriulu seu pre tronulu, Muradu V. Abiâ a petrânsu scirile aceste din Constantinopole si eata luni la 5 Iuniu ne surprinde biroulu telegraficu cu urmatôrea scire:

„Abdul Aziz, atacatu de nebunia, s'a sinucisu. Unu protocolu subscrisu de nouesprediece medici constatéza, mórtea dreptu resultatu alu sinucideri, urmata din perdere de sânge. Elu si-a taiatu cu fôrfecele vine dela incheitorile bratiiloru. Inmormentarea s'a facutu cu mare pompa (a d'ou'a di!) asistându toti ministri. — Pôrt'a a notificatu oficialu ambasadoriloru suirea lui Murad pe tronulu, cerendu recunoscerea acestei suiri.“ — Evenementulu acestu neasteptatu este cam suspectu. Abdul Aziz, unu omu fôrtefricosu si iubitoru de viatia, sa devina asiâ ingraba sinucidiatoru, mai alesu dupa ce numai cu putienu mai nainte se asigurâ ca intr'o epistola autografa a dechiaratu lui Murad, ca abdice de ori-ce pretensiuni la tronulu, si doresce sa petrêca restulu vietiei in linisce.

Este adeveratu ca o telegrama dela 6 Iuniu n. din Constantinopole aduce acum scirea, ca Abdul Aziz, dela diu'a detronarei încôce, cu deosebire in presér'a sinucideri, a devenitu in mai multe renduri furibundu. Scirea se pare a fi unu productu de mai tardiu.

Diurnalele parisiane reproducu o depa care bar. Rodich guvernatorulu Dalmatiei, a fostu provocatu de Domnitoriulu Muntenegrului sa incunoscintieze pre guvernulu seu despre esistinti'a unei aliantie ofensive si defensive între Serbi'a Muntenegru, Romani'a si Greci'a. Ministrulu românu de externe Cogalnicénu deminte, pre cale telegrafica, scirea acést'a si dechiaru ca Romani'a va continuâ a întretiené referintiele cele mai bune fatia cu Pôrt'a. Dechiaratiunea acést'a a facutu impressiune buna asupr'a cabinetelor dela Parisu si Londonu, unde domnea temerea ca Romani'a va denegâ lui Murad omagiulu.

Din rapôrtele telegrafice a le ducelu de Decazes, ministrulu de externe alu Franciei, se vede ca czarulu Russiei este fôrte iritatu pentru întemplârile din Constantinopole. Ducele se teme ca Russi'a si va pune tôte silintiele că sa inmultiesca complicatiunile orientali.

Este curiôsa scirea ca in Parisu si Londonu nu aru fi bineveduta tienut'a Austriei si ca acolo nu si potu esplicâ tienut'a acést'a, sciindu, dupa rapôrtele consuliloru, ca propagand'a rusésca lucra între serbiu austro-unguresci mai tare că între slavii turcesci. De alta parte se scrie, ca cabinetulu din Londonu lucra din tôte puterile sa castige pre Austro-Ungari'a pre partea sea si pentru parasierea aliantiei rusesci.

Diurnalele vienesi au si inceputu a se clatinâ. Unele inclina spre apusu, recomandându alipirea lângu politic'a englesa, lângu carea se va alaturâ Franci'a si pôte si Germani'a, altele predica Austro-Ungariei sa nu se mai lase a fi servitôrea scopuriloru straine, că in anii 1854 spre a fi parasita cu dispretiulu din 1859 si 1866. „N. fr. Presse“ mai spune, ca si guvernulu rusescu promite munti de auru Au-

stro-Ungariei pâna si castiguri materiale in orientu; pre de alta parte inse unele diurnale rusesci, că „Ruski mir“, sustienu, ca de o intimitate cu Austro-Ungari'a nu mai pôte fi vorb'a. Pentruca odata ce contele Andrassy doresce consolidarea Turciei, aru trebui sa crêda cineva ca Russi'a si Austri'a suntu d'ouă babe betrane, vrendu a sustiené ca aceste d'ouă potu fi de acordu in cestiunea orientala.

Din Belgradu se telegrafâ in septaman'a trecuta ca Ristici a tramisu la Constantinopole o adresa de loialitate. Mai tardiu se scrie totu de acolo, ca tóta activitatea regimulu serbescu este preocupata numai de afacerile resbelulu. Oficieri rusesci sosescu aci inca in tôte dilele si primescu servitiu in armat'a serbesca. Totu ce este parte barbatésca si este capabilu de a purtâ arme intra in armata, pâna si elevii din scôle; iera încâtu nu suntu capabili de arme suntu inolati pentru servitiu in spitale si la magazine si in alte servitii corespunditôrie puteriloru lor.

In Bosni'a avura locu mai multe lupte sangerose între turci si insurgenti cea mai insemnata este cea dela Buzim in care insurgenti, dupa o lupta inversiunata, in care se dice ca au cadiutu 416 turci morti, 800 raniti si 2400 prinsi, au ocupatu cetatea. Insurgentii au rugatu pre regimulu austriacu sa interneze pre prinsii, căci altcum (insurgentii) suntu siliti ai omori, din simpla cauza ca n'au unde-i tiené.

primitu in audientia s'a sarutatu Milanu. Dupa audientia s'a sarutatu Miletici cu generalulu Stratimirovici pe strada. Miletici are de cugetu a inolâ voluntari dintre serbiu unguresci si-a impacâ pre Milanu cu Petru Căra Georgevici.

In tempulu din urma se spune de unu concursu mare de insurgenti din Romani'a si Rusi'a, cari trecu in Bulgari'a.

Lânga Aradu la serbatorile Rosaliiloru.

I.

Meditându omulu asupr'a insemnatâtiei acestoru sânti serbatori, pe nesciute trebuie se suspine de dorere vediendu spiritulu de discordia ce totu mai tare se propaga si lătiesce între noi pe tôte terenele, si se ofteze dupa pogorirea spiritulu sântu preste noi care se ne luminedie, sa ne arate calea cea adeverata, calea cea mantuitorie, căci de vomu continuâ calea apucata, de nu vomu cunósce pe adeveratii profeti ci vomu purcede orbesce dupa ômenii patimasi nu numai ca nimicu nu vomu edificâ; ci din contra si acea ce ômenii într'a de veru providentiali cu multu tactu, multa întieptiune si neobositu zelu si tenacitate au inceputu a edificâ — vomu dirimâ, neaperratu vomu cadé in adengimea unui abisu de unde in veci nu numai ca nu vomu mai scapâ, dar' nici macaru compatimirea altor'a nu o vomu câstiga, ci vomu deveni derisiunea lumii, condamnati de toti că unu poporu netrebnicu, care in fine lipsitu de tóta puterea consolidatôria numai este bunu nici macaru de lutu in mânilor unui olariu aptu si întieptu.

Din adinsu nu voiu se vorbescu

de politica, căci numai orbule nu vede cumca pe acestu terenu în tîer'a noastră astadi ori-ce încercare este zadarnică, pașii cei mai loiali sîntu suspicioși, și omenii dela putere atîtu de incrediuți în intipuit'a lor putere, și atîtu de orbiti în mani'a lor de magiarisare, încatu pecatu de totu minutulu întrebuintiatu spre capacitatea lor; omulu cu minte i lasa se-si jôce mîndrele pîna voru dă cu capulu de parete.

Noi că români inse avem bulevardele naționalității noastre atîtu de puternice, între cari retregându-ne și întarindu-ne cu întieptiune vomu viiă în eternu și prosperă naționalminte în butulu celor mai infernale atacuri. Nu esistu si nu se voru puté inventă Crupuri, Uchatiusuri și mai sciele Ddieu cum le numescu atîtu de puternice că sa ne pōta scōte din fortarétia noastră de cumva noi vomu fi cu minte, și de cum-va în locu de a oîntari pe din intru nu noi i vomu gauri murii neatacabili și vomu deschide portile pe cari se între inimiculu că sa ne dee afara dintrens'a.

Acēsta fortarétia este biseric'a, și bulevardele sîntu constituțiunea ei — **Statutul nostru organicu.**

Dupa mai multi seculi de persecutiune în alu doilea dieceniu alu acestui seculu, ni tramise providintia pe unu barbatu cu sciintia, anima curagiu și avere, pe fericitul Nicōra din Giul'a că sa ni deschida calea emancipărei biserice române din Ungari'a și Banatu de sub nimicitoria și desnaționalisatōrea ierarhia serbescă.

Preste 50 de caletorii la Vien'a și audientie la tronu l'au ruinatu pe fericitul Nicōra și consangeni sei și pe o multime de familii de preoti din comitatulu Aradului, ier' intrigile tiesute în contr'a lui l'au constrinsu în urma sa se și espatriedie cercându-si asilu într'o monastire a României, unde nainte de căti-va ani a și reposatu în cea mai modestă reședință de atunci s'a pus în datorintia ierarhiei serbesce că în eparchia Aradului sa se denumēscă numai episcopi de origine româna — inceptulu s'a facutu cu Gerasimu Ratiu — iera în Timisiōrei și Versietului celu putienu de aceia cari voru sci românesce.

Ast'a a fostu inceptulu emancipărei biserice române de sub serbi, și fiindu-ca frații banatieni afla cu cale a se totu plînge în contr'a ungurenilor și a-i suspicioșă ca tindu a pune mîna pe averea lor — cugetu ca nu voiu trece de nemodestu de cumva voiu accentuă aci: ca Nicōra care a pus bas'a emancipărei lor și a averei lor de sub serbi n'a fostu banatianu, precum nici esecutiunile cele multe cari au urmatu asupr'a familiei lui și a celor cari l'au imputernicitu se faca pașii receruti pentru emancipare nu au ruinatu pe banatieni ci totu pe ungureni și în specie pe aradani.

(Dōra aru fi tempulu că biseric'a sa-si aduca aminte de Nicōra, și celu putienu sa-i eternisedie memori'a prin unu monumentu).

Firulu inceptu de Nicōra l'a luat în man'a sea dibace și puternica unu altu barbatu mare **intr'adeveru providentialu**, și cu întieptiune și tenacitate rara l'a continuatu pîna ce ne-a scosu la limanulu doritu, acēsta a fostu reinvia-toriulu Metropoliei ortodoxe române **Marele Archie-reu Andreiu Siagun'a**.

Acestu meteoru și adeveratu apostolu alu biserice române, cu tōte ca avea o crescere absolutistica, și cu

tōte ca sub conducerea lui absolutistica a devenitu biseric'a noastră la o vadia și prosperare în comparațiune cu trecutul admirabilu, — totusi cu sufletulu seu petrundiatoriu prevediendu pericululu ce pōte aduce absolutismulu pentru biserică, și cunoscându și apretiuindu mai bine că oricare altulu asiediamintele constituționali a bisericei lui Christosu, în plenitudinea poterei sale absolutice, în etatea cea mai vigorōsa, ne silitu de nimene, înca în 1850 — sub celu mai apriugu absolutismu civilu — și a impartitu puterea cu biseric'a sea, și în eparchia sea a introdusu sinodalitatea.

Dupa reînfiintarea metropoliei celu dintăiu lucru i-a fostu a conchiamă reprezentantia bisericei, congresulu, pre care l'a intempinatu cu unu elaboratu gat'a de constituțiune bisericescă, carele supunendulu deliberărei congresului, din acelu s'a nascutu statutulu nostru organicu de astadi, cea mai liberale constituțiune bisericescă ce esiste într'o biserică ierarhica într'unu statu de alta limba și religione.

Acēsta constituțiune ne-a redatu biseric'a în mîna noastră, și ni-o asigurēza în contr'a ori-cărei iniuriintie periculōse din intru și din afara — de cum-va noi vomu fi omeni cum se cade, de cum-va ne vomu sci folosii de drepturile ce ni le acōrdă și ne vomu implinî datorintiele ce ni le impune, cu unu cuventu biseric'a noastră astadi o putem face dupa chipulu și asemenarea noastră.

Bas'a acestei constituțiuni este sinodalitatea de josu pîna susu.

Si ce va se dica sinodalitatea în biserică?

Acea ce este parlamentarismulu în statu.

Va se dica biseric'a — totalitatea credinciosilor — prin reprezentantia sea dispune asupr'a sortiei sele. Si fiindcă o adunare de mai multi oameni se fia de o opiniune, de sine urmēza ca precum în parlamentu asiă și în sinode voi'a majorității se realisēza, ier' minoritatea are datorintia a respectă dispușetiunile sinodulu pîna cāndu acele sîntu în valōre, și de cum-va le considera de daunōse a le controlă cu consciōsitate, a le combate cu loialitate și a se nisui că pre cale cuviincioșă se crēscă, se devina majoritate și ceea ce afla daunosu pentru întregulu se reformeze dupa cum afla ea ca va fi mai bine.

Ast'a este unu postulatulu sinodalității fāra care nu pōte esiste pentruca sinodalitatea nu recunōșce infalibilitate, și nefiindă infalibilitate, este mai rationalu a presupune cumca ceea ce voiescu mai multi este mai bunu pentru totalitate decātu ceea ce voiescu cei mai putieni din totalitate.

La punctulu acēstu chiaru pōte ca faciutu prē multa vorba, este de lipsa inse că pentru cele ce voru urmă se fia lamurita acēsta recerintia a constituțiunei noastre bisericesce.

Nu potu încheiă acestu articulu fāra a reimprospetă în memori'a celor ce sci si a aduce la cunoscintia celor ce nu sci dōue momente fōrte însemnate dela celu dintăiu congresu bisericescu, pentruca acestea respandescu cea mai chiara lumina asupr'a caracterului Reinvia-toriului sinodalității bisericei noastre, și arēta cātu pondu a pusu acelu spiritulu mare pe voi'a majorității în biserică, și cātu de mare însemnatate a insusitu elu statutulu organicu pre care se încerca unii pigmei a-lu ignoră și delatură.

Ide'a că pe membrii consistoriului se-i alēga sinodulu nu eră în proiectulu originalu.

Ast'a a provenitu dela majoritatea

congresului, respective dela comisiunea de 27.

Cāndu a venit acēst'a la desbatere în congresu fericitul Metropolitu se vedea surprinsu, pe semne cei mai intimi ai densului nu-lu informase despre lucrările comisiunei, apoi elaboratele comisiunei precum astadi asiă și atunci nu se tipareau și comunicau cu membrii congresului nainte de desbatere, ci veniau numai decātu în plenu și se puneau la ordinea dilei.

Venindu-i dara ide'a straina Metropolitulu care a avutu totu dreptulu a fi jelosu de bazele elaboratulu seu, s'a nesuitu din tote puterile că sa capaciteze pe congresu cumca dupa canōne Archiereulu are dreptu a denumi pe membrii consistoriului etc. și nu voi'a se permita pertractarea acelu punctu, congresulu de alta parte insistă pe lānga convingerea sea, în fine dupa o lupta inversiunata și preste voi'a Metropolitulu s'a decisu că punctulu respectivu sa se iee la pertractare.

Presedintele metropolitulu dupace a enunțiatu concludulu majorității, cuprinsu și elu de o slabiciune omenēscă s'a inversiunatu și a espi-matu nescari cuvinte, din cari a întielesu congresulu cumca Presantia Sea nu va respectă acelu concludu.

Că sa se închiea dorerosulu incidentu numai decātu s'a facutu propunere pentru încheierea ședinției, carea primindu-se toti membrii congresului s'au îndepartatu cuprinsi de cea mai mare iritațiune și ingrigire.

Si ce au facutu membrii congresului?

Membrii congresului s'au adunatu în conferintia, acolo s'au consultatu asupr'a incidentulu, și dupa ponderose și lungi desbateri, au decisu ca decātu sa cēda în acestu punctu mai bine curma tōte lucrările și se duc acasa, și n'au tramis deputatiuni pentru consolarenici chiaru la Metropolitulu, cārui'a amacaru ca, de cum-va cine-va în lume a meritatu că în astfelu de impregiurări sa fia incredintiatu despre adenc'a stima și reverintia cātra persōna sea, apoi Acelu a fostu Metropolitulu Siagun'a.

Si ce a facutu Metropolitulu remasu în minoritate?

S'a retrasu în locuintia sea, și esceptionalminte în diu'a aceea n'a primitu pre nime la sine, n'a consultatu pe Danu si pe Branu; n'a telegrafatu la nime, ci s'a consultatu pe sine, inim'a s'a, mintea s'a — întieptiunea s'a, și a aflatu calea cea adeverata; și dōra si-a batutu capulu intru aflarea medilōceloru cu cari se-si esecute voi'a cu orice pretiu, macaru si cu „spargerea” bisericei? Nu! ci a cercatu o puncte pre care se pōta trece din impasulu în care lu impinsese slabitiunea omenēscă, și aflandulu s'a bucuratu, și a dōu'a di intrandulu în congresu ēta cumu a deschisu ședinția:

„Deschidiendu ședinția spre continuarea pertractărei ulterioare a operatulu comisiunei de 27 amu de a reflectă în privintia punctulu 5. din §. 96. ce eră a venit sub discușiune, cumca eu aflu în trensulu o cestiune sacramentală, și acēsta impregiurare m'a îndemnatu pre mine a dice eră ca „nu potu lasă spre desbatere acestu §.”, ca-ci intr'adeveru nu este chiamarea congresului de a judecă despre sacramente, — **dēca** în se d-vōstru nu involvati în acestu §. nici o cestiune sacramentală, atunci se întielege de sine că a mintitulu §. se pōte tractă și decide din partea congresului.” (Vedi prot. ședinției a XI. a congresului dela 1868 nrulu 181).

Congresulu pricepandu inten-

țiunea Metropolitulu numai decātu s'a dechiaratu prin raportatoriulu Alduleanu cumca „nu doresce a trage în discușiune vre-o cestiune sacramentală, și ca alegerea asesorilor consistoriali o privesce de cauza administrativă” și prin ast'a spre marea mangaiere și bucurie a congresului și a metropolitulu complanandu-se neplacutulu conflictu — s'a purcesu mai departe la pertractare și s'a primitu punctulu de cērtă dupa voi'a majorității, iera metropolitulu remasu în minoritate neci macaru semnu de aprehensiune n'a mai datu.

Acestu esemplu de predominare și abnegatiune asiū dōri eu se nu-lu pērdia din vedere ci se-lu urmeze ori-care din noi cari ocupāmu locuri prin sinode și congrese, și atunci nu ni vomu risipi cele mai bune poteri în frecări și certe pentru vanități și ambițiuni personali vatemate, ci vomu cladi mai departe edificiulu redicatu de marele Archiereu.

Pre scurtu mai amintescu și celalaltu momentu și apoi terminu acestu articulu preste intențiunea mea devenitu pre lungu.

Dupa încheierea congresului în sēr'a de 7/19 Octomvre 1868. membrii congresului au onoratu pre Metropolitulu că pre parintele constituțiunei noastre bisericesce cu unu conductu de tōrtie imposantu, multiamindu-i prin oratorulu lor pentru stralucitulu succesu alu neobositei sale activități.

Marele archiereu în responsulu seu între lacrimi de bucurie a datu multiamita lui Ddieu ca i a datu potere a duce la îndeplinire opulu care asigurēza în eternu esistintia bisericei și natiunei noastre, care pe aceste base nu mai pōte deveni prēd'a inemicilor ei esteri, și plinu de mangaiere pentru viitoru încheindu a eschiamatu cu betranulu Simeonu: „A cum slobozesce presierbulu teu stapane în pace, căci vediura ochii mei mantuirea carea ai gati-manu.”

Unu fostu membru alu congresului din 1868.

Diet'a Ungariei.

În ședinția dela 30 Maiu s'a continuatu desbaterea generală asupr'a arondării teritoriale.

Primulu oratoru Constantinu Gurbanu (romānu) și esprima convicțiunea, ca proiectulu de lege în desbatere s'a creatu numai în interesulu natiunalității magiare, elu voiesce sa absorbă pe celelalte natiunalități. Oratorulu întrebă, dēca are dōra guvernulu vre-o temere de comitatele în cari locuescu natiunalitățile? Lui i se pare, ca guvernulu i e frica, căci altmintrea nu se pōte esplică agitațiunea pornita din tōmna în press'a magiara în directiunea acēst'a. (Contradicere.)

Ide'a fundamentale a proiectulu și conservarea intereselor specifice magiare pe socotēl'a intereselor generali ale țierei. Nu se mai tiene acelu de patriotu, care oferesce servitiile sale țierei, ci acelu care sugruma natiunalitățile. (Nelinisce.)

Suprimerea acēst'a e sistematică, se ia dela scōlele natiunalităților subventiunile, acum guvernulu voiesce se mērga mai departe. Cu tempulu se voru suprimi și diuarele natiunalităților nemagiare și se va introduce limb'a magiara cu forț'a. (Strigări: Asiă sa se faca!) Prin acestu proiectu se provōca o lupta între patriicii și plebei și e fōrte problematecu, dēca se va mai află unu Menenius Agrippa, care sa-i reconcilieze. În fine oratorulu respinge proiectulu de lege.

Wil. Toth admite, ca administratiunea noastră sufere de mari defecte, dara nu trebuie sa desconsiderāmu desvoltarea lor, nu trebuie sa

uităm ca un'a din condițiunile principale la dezvoltarea unei administrațiuni bune, continuitatea, s'a întreruptu pré de multe ori prin intemplări istorice precum si prin alte impregiurări. Acesta intrerupere, schimbare s'a referitu nu numai la sistema, ci si la individi, asiá încátu consolidarea organismului administrativu deveni imposibila. Trebuie sa considerăm cu deosebire unu momentu remarcabilu, ca adeca 14 ani s'a administratu tiér'a prin straini. Se póte ca oratorulu pune prea mare pondu pre acést'a impregiurare si de acea da o parere lina, la tóta intemplarea inse nu trebuie uitatu efectulu acestei intreruperi.

Oratorulu a vediutu cu ochii sei ce urmări stricacióse au avutu deseale schimbări de sistema in cei 25 ani din urma si acést'a l'a adusu la convictiunea, ca pentru tiér'a e mai priinciósa o administratiune slaba ce se desvóltá mai departe pe temeliele istorice decâtu o schimbare nóua radicala a sistemului. Arondarea e de lipsa dara numai intru câtu cere esperinti'a practica. In fine oratorulu primesce proiectulu de base la desbaterea speciale.

B. Kállay are putienu de a adauge la cele ce a disu in siedinti'a de eri condeputatulu seu Földváry. W. Toth a afirmatu intr'unu discursu tienutu inainte cu vr'o câti-va ani, ca centrulu stangu nu va fi nici cându capabilu de a guverná, astadi inse crede contrariulu.

La arondare trebuie a se tiené legatur'a organica cu conceptiunea intréga. Lipsindu acést'a oratorulu respinge proiectulu.

Cont. Pechy recomanda proiectulu guvernului, care de-si are defecte totusi aceste se potu delaturá cu tempulu.

I. Paczolay: Proiectulu de fatia se arata la prim'a vedere fára nici unu prospectu. Unu comitatu, care are o periferia de preste 200 mile quadrate nu se póte administrá bine si déca atari comitate totusi se sustienu, caus'a jace airea. Procentele pentru spesele de administratiune in comitate mici voru fi fórté mari, pre cându cele mari voru purtá administratiunea cu 4—5%, ba cu castigu. (Sgomotósa ilaritate.)

Oratorulu reflectéza la espunerile de eri ale ministrului presidentu. Acest'a dise, ca comitatulu Hajdu cu scaunulu in Debreteni s'a planuitu déjà de antecesorele seu. Conte Szapáry trebuiá sa presinte acelu proiectu, déca s'au acceptatu ideile lui. Avantagiele de cari se bucura Debreteniul, provinu din adangerea de puste mari, cari se tienéu de comitatulu Szabolcs, dara fia in numele Domnului, Debreteniulu inca e orasiu magiaru. (Ilaritate.)

In urma se róga oratorulu sa fia scusatu pentruca a siediutu ieri din intemplare in fotoliulu ministerialu. Elu scie ca nu e chiamatu la unu atare postu, desi crede ca cu tóta capacitatea sea neinsemnata totusi aru fi potutu presentá unu proiectu atátu de motivatu cum e celu de fatia. (Ilaritate mare) Pe ministru lu svatuesce sa fia conciliantu.

Sg. Borlea dice, ca acestu proiectu se baséza cá tóte proiectele de pâna acum pe dóue nesuntie cardinali, pe urcarea contributiuniloru si pe magiarisarea cu forti'a a natiunalitátiloru, de aceea lu respinge. Elu critica atitudinea ministrului presidentu, care in Vien'a e umilitu si pasiesce cu energia numai contr'a natiunalitátiloru.

Ministrulu presidentu Tisza dénega antevorbitoriulu dreptulu de a critica atitudinea altor'a, elu reamintesce lui Borlea, ca cine a fostu supusu pe tempulu cându suffá din Vien'a unu spiritú anticonstitutiunálu si cine a persistatu atunci. (Aplausu generalu).

Incátu pentru observările lui Borlea si Gurbanu relativu la supri-

merea natiunalitátiloru oratorulu replica, ca cine nu se multiemesce in Ungari'a cu drepturile natiunalitátiloru, arata, ca aspiratiunile sale trecu preste condițiunile de esistencia ale statulu ungurescu. (Aplausu viu.) Déca acést'a e motivulu lor, atunci au si voru avé causa a se plânge. (Aplausu generalu.)

Domnulu ministru Paczolay — continua oratorulu — (ilaritate sgomotósa), ba nu, dlu deputatu Paczolay a afirmatu, ca cetatea Debreteni a primitu favoruri deosebite. Lucrulu sta astfelu, ca pusteale amintite totu-déun'a a fostu proprietatea cetatiei Debreteni. In fine recomanda proiectulu seu.

In siedinti'a dela 31 Maiu s'a continuatu desbaterea generale asupr'a acestui proiectu.

G. Remete primesce proiectulu de lege, care e numai o consecuentia din legile administrative de pâna acum.

I. Helfy observá, ca nu se póte pronuciá asupr'a detaiurilor, pentru ca lipsescu datele de lipsa; mai departe scopulu finalu ale proiectulu nu e absolutu cunoscutu, nici din motivare nici din discursulu ministrului presidentu. Pâna acum partinitorii proiectulu s'au provocatu la opiniunea publica, dara ce dovedescu protestele cele multe ce au sositu aici? Opiniunea publica s'a dechiaratu contr'a acestei legi si acum se escusa domni guvernamentali, ca legile administrative nu se potu inactivá fára acestu proiectu. Oratorulu respinge proiectulu.

Dupa G. Várady, care acceptéza proiectulu, ia cuventulu

A. Zay, care in lungulu seu discursu desfasiura punctulu de manecare alu deputatiloru sasi. Elu dice ca densulu impreuna cu colegii sei de principii stau pe terenulu pe care au statu cându s'au desbatutu legea despre fundulu regiu. Acést'a lege fiindu sanctionata o recunoscu cá lege formale, dara nu o voru considerá nici cându de drépta si corespundietóre legiloru fundamentali ale tierei, ei vedu intrens'a si acum o calcare a acelu tractatu de statu, a uniunei, care a impreunatu Transilvani'a cu Ungari'a in anii 1848, 1865 si 1866.

In proiectulu de fatia, intru câtu se referesce la fondulu regiu, deputatii sasi vedu numai o esecutare speciale a legi despre fondulu regiu.

Dupa unele discussiuni de putiena insemnate se inchide siedinti'a.

In siedinti'a dela 1 Iunie s'a terminatu desbaterea generale asupr'a acestui proiectu, care fu primitu cu majoritate de basa la desbaterea speciale. Intre oratorii dilei din urma a desbaterei generali amintimu pe ministrulu presidentu, care dupa unele observatiuni polemice contr'a unoru oratori precedenti recomanda pe urma proiectulu de arondare spre primire.

Nr. 6/1876 — subc. desp. VI.

Convocare.

Subscriisii prin acést'a si iau voia a conchiamá adunarea generale a despartimentulu VI alu asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu pre 29 Iuniu 1876 st. n. in opidulu Unedór'a, la care suntu invitati a participá toti onor. membri ai subcomitetulu despartimentulu.

Din siedinti'a subcomitetulu despartimentulu VI, tienuta in Dev'a, in 21 Maiu 1876.

Ioanu Papiu, Alecsiu Olariu,
direct. desp. actuariu.

Fagarasiu in diu'a santului Constantin si Elen'a 1876. *)

O ideia din cele mai salutare trebuia ca a fostu ceea ce a indemnatu pre Escelenti'a Sea pré bunulu nostru archipastoriu Mirónu, a cercetá pre credinciosii bisericej nóstre romane ortodoxe din archidieceasa, pre câtu numai i costa ocupatiunile déca in genere visitatiunile „canonice“ au avutu insemnatatea lor pentru buna administratiune bisericesca, intarirea religiósá, si sustienerea moralitátiei in poporu, putemu dice, ca in specie incátu privesce pre credinciosii bisericej nóstre, este totu deodata si o mangaere. Acést'a o au adeveritu comunele nóstre bisericesci din tiér'a Oltului, cându au fostu asiá de fericite a primi in mediloculu lor pre archipastoriulu multu doritu.

Ori si câtu de improvisata a fostu caletori'a Escelentiei Sele a parintelui archiepiscopu si metropolitu si de-si prin urmare comunele din tiér'a Oltului numai tardiu au aflatu de visitatiunea parintelui metropolitu, totusi primirea ce i s'a facutu s'a potutu asemená cu ducerea in triumfu pre intréga cale pâna in Fagarasiu.

Escelenti'a Sea porní din Sibiu joi in 19 Maiu insotitu de protosin celulu Dr. Ilarionu Puscariu, archidiaconulu Nicolau Fratesiu si dlu cons. gub. in pens. si secr. metr. Elia Macelariu avendu cá tiente a caletoriei sele Brasiovulu.

Inca in a dou'a comuna de lângá Sibiu, in Vestemu, a fostu intempnatu inaintea scólei de tenerimea scolará si preotimea locala. Aci preotulu gr. cat. in cuvinte alese bineventá pre Escelenti'a Sea, iér' tenerimea scolará intoná imnuri scolare. Escelenti'a Sea multiamindule parintesce si continuá calea pâna la Avrighu; aici multime mare de poporu, cu tóte ca érá di de lucru lu asceptá la biserica; trecendu prin multimea poporulu o femeia din poporu i presentéza o cununa frumósá de flori; la intrarea spre biserica administratorulu ppresbiteralu lu bineventéza in numele preotimei si a poporulu: Escelenti'a Sea multiamindule, merse in biserica, unde visitá vasele vestmintele sante, protocólele matriculare etc. si adresá unu cuventu parintescu cátra poporulu adunatu, la esirea din biserica lu bineventéza comunitatea politica prin dlu notariu Mohanu, carele i presentá unu buchetu frumosu de flori; in scól'a comunala luându ceva mancare frugala binecuventandu poporulu care érá insufletitu de presentia archipastoriulu.

La esirea din scóla domnisiór'a Pred'a i presentá o cununa fórté frumósá de flori.

Sub trasulu clopoteloru pre cum fusese si primitu sub repetite strigári de „sa traiésca“ din partea multimei, insotitu de 30 calareti, cari si la venirea spre Avrighu, lu asteptara la podulu Avrighului, si continuá caletori'a mai departe fiindu intempnatu in tóte comunele cu bucuria. In Voil'a si Beclénu cercetá biserica si cuventá poporulu cuvinte imbarbatátóre spre inaintare in lucrurile bisericesci si scolare. In Voil'a lu asteptá fruntasii romani din Fagarasiu, fára distingere de confessiune. Fiindu bineventatu de protopresbiterulu Fagarasiulu I-in Petru Popescu, dupa ce visitá Escelenti'a Sea scól'a, unde lu asteptá tinerimea scolará cu bravii invetiatori de acolo, insotitu de mai multe trasuri si calareti porní spre Fagarasiu, unde sósí la 6 óre dupa amédi.

Astadi in diu'a santului Constantin si Elen'a avú poporulu din Fagarasiu fericirea a avé in biserica lor pre inaltulu archipastoriu care dupa

*) Dela Brasiovu audimu, ca primirea Escel. Sele a fostu imposita, dara pâna cându punemu fói'a sub pressa inca n'amu primitu nici unu petecu de corespundintia. Red.

celebrarea liturgiei prelânga asistinti'a protosin celulu a ppresbiterulu localu a archidiaconulu seu si a altoru 4 preoti, tienú o cuventare caldurósá cátra poporu, lasându dupa sine cele mai placute suveniru pentru poporulu fagarasiu.

Escelenti'a Sea si va continuá mane caletori'a sea spre Brasiovu, unde dorimu din totu sufletulu sa ajunga sanatosu spre a puté si mai departe procurá poporulu nostru momente de bucuria.

Roscanila Inaltierea Domnului.

Dle Redactoru! Binevoiti a dá locu in colónele „Tel. Rom.“ urmatóreloru renduri, cari voru a ve arátá ómenii disordinei si ai stricaciunei, in viéti'a nóstra bisericesca constitutiunale.

Comun'a bis. Roscani de lângá Dobr'a érá o parochia bine organizata. Devenindu vacanta s'au scrisu concursu, in urm'a cáruia au competatu destui pentru a-si alege, venindu in sa la midilocu spurcatulu interesu personalu si nepotendu-se ajunge nici cu unulu dintre cei competent, alegerea s'au amanatu, poporulu amagitu facendu pedeca, ca nu voiesce a se tiené de condițiunile publicate in concursu, si róga pre M. Cons. cá sa se indure a reduce dotatiunea cea dupa lege a parochiului, la cea din tempurile patriarchale, modulu de cersitorie. Prea Ven. cons. s'au induratu a le respinge acésta cerere, si ai indrumá, cá pre bas'a concursulu publicatu sa faca alegere.

In diu'a Inaltiaerei Dnului esindu dlu protopopu in fati'a loculu, premergendu celoru prescrie in statutu pentru tienerea alegerei, au adusu la cunoscentia poporulu rezultatulu ven. cons. Insa ce se vedi! Suspindiendu-se siedinti'a pentru consultare, pasí intre poporu fostulu invetiatoriu si acum not. cerc I. M., provocandu-lu, cá nici decum sa nu faca alegere prelânga salariulu publicatu, ci sa remána prelânga celu vechiu.

Dupa deschiderea siedintiei dlu notariu trase un'a cu ochiulu judelui, care si reportá on. presidíu dorinti'a d-sele.

Dupa aceea se sculá alu doilea proroçu, adresandu-se cátra poporu, „ca eu inca sciu ce este dorinti'a d-vóstra! Ve mirati, cum de maritulu cons. numai pre d-vóstra ve silesce se faceti salariu bunu preotulu, pre cându in tóte celelalte comune e totu cá in betrani? Si ve rogati si d-v. cá sa ve lase precum v'ati pomenitu. Astai dle invet. respunse sermanulu poporu. Cu acést'a s'au finitu, tóte consultările, si tóta stravani'a dlui protopopu a fostu de giab'a, cáci machinatiunile acestoru desconpunatori de bine si intielegere au paralisatu lupt'a pastoriulu.

Nu voiu cá se aretu scopulu acestoru ómeni, ci credu a fi destula oglinda purtarea dloru la acésta alegere, atát'a totu voiu a amintí, ca celu dintâiu este unu omu care putienu ne intereséza, déca i cautámu faptele pre tóte terenale vietiei nóstre natiunali, alu doilea este, invet. Sofronie Furc'a care in totu anulu trage remuneratiune din ajutoriulu invet. meritati. Unu scopu se vede alu mai avé, a-si alege unu omu de pa-nur'a dloru, preste care se dispuna si spiritualminte. Fia siguri, ca déca nenorocirea aru bate acelu poporu cu unu omu de care dorescu d-loru, va fi unu nimenea, cu care condusu de d-loru, voru duce poporulu nevino-vatu in prapastia, pentru a cáru bu-nastare si viitoriu, de aru fi astadi judecat'a cea de pre urma, amaru aru avé se respunda.

Vai de celu ce smintesce, dara mai vai de acel'a, prin care vine smintél'a. A....

Comitetul pentru ajutorarea Tofalenilor.

PROTOCOLU,

luatu în şedinţa ținută în 23 Apr. 1875 c. nou în cauză Tofalenilor. în casă parochială gr. orient. fiind de fatia;

D. D. Dimitrie Fogarasi presied. P. Trombitasi de Betlen, Iosifu Filippu, Vasiliu Hossu membrii ai comitetului.

I.

Presedintele asterne, ca în urmă deciziunii luată în ultimă şedinţă, toate obligaţiunile de prioritate, ce au formatu fondul Tofalenilor, s'au vendutu prin c. r. institutu alu creditului (Credit Anstalt) în Viena.

Presedintele arată două ratiocinuri originale ale menţionatei banci, din cari se vede, ca pentru 8100 fl. obligaţiuni de prioritate ale drumului de feră resaritănu ungar. si pentru 2000 fl. obligaţiuni a calei ferate austriace de sudu, s'au primitu la oalta 6805 fl. 32 xr. iera pentru cele 2000 taleri obligaţiuni ale calei ferate româneşti (Stroussberg) 1176 fl. 30 xr. în suma 7981 fl. 62 xr. — din care substragendu spesele postale de 10 fl. 86 xr. si proviziunea bancii de 19 fl. 95 xr., sum'a pentru obligaţiunile vendute va apară în darea de sēma generală cu 7950 fl. 81 xr. netto. Ratiociniurile originale ale Credit Anstaltului se accludu protocolului acestuia sub A si B.

Presedintele aduce totu odata la cunostinta comitetului toate perceptele si erogatiunile ce amu avutu încōce de cea de pre urma dare de sēma (de 1 Ianuariu 1873) care a fostu publicata în diuarele nōstre si s'au tramis si deosebi tiparite la toti colec-tantii si contribuţii de ajutorie, a căroru adresa au fostu cunoscuta acestui comitetu.

Raportulu presiedintei este urmatoriu:

În 1 Ianuariu 1873 au remasu în casă comitetului în bani gata . . . 363 fl. 26 xr.

Au încursu interesuri fondului, adeca coupōnele obligaţiunilor în

1 Ianuariu 1873	fl. 247 cr.	—
1 Iuliu 1873 . . .	" 370 "	12
1 Ianuariu 1874 . . .	" 247 "	58
1 Iuliu 1874 . . .	" 405 "	38
1 Ianuariu 1875 . . .	" 242 "	96
Sum'a :	fl. 1876 "	30

Din acēst'a s'au datu :

impărtirea a sieptea de ajutorie între Tofalei în 26 Februaru 1873 . fl. 544 cr. —

impărtirea a opt'a 5 Ianuariu 1874 " 384 " —

impărtirea a nou'a 3 Ianuariu 1875 " 502 " —

La oalta ajutorie fl. 1430 " —

Apoi în decursu anului 1873 dlui Dr. Ioanu Ratiu pentru reînnoirea procesului . . . 100 " —

Pentru caleto-riile dnului membru Iosifu Fulep la Tofaleu, telegramu si porto . . . 9 " 50

Tipariulu dă-rii de sēma si ratiociniului, porto pentru esemplarele tramise sicores-

pundintia cu 28 jurnale si Dr. I. Ratiu " 59 " 10

Procurarea car-telor de depo-sesiune . . . 13 " —

În fine în de-cursulu anu-lui 1874 d. Dr. Ratiu din nou s'au datu " 100 " —

Pentru spese postale si alte . . . 8 " 48

Asiă încātu su-m'a eroga-tiunilor au fostu . . . fl. 1720 cr. 08.

si au mai re-masu bani gata . fl. 156 cr. 22.

La acesti 156 fl. 22 cr. se adauga astadi banii încursi din obligaţiunile vendute mai încursu specificatu cu 7950 fl. 81 cr. netto, asiă încātu astadi avemu inca la dispuşetiune unu totalu de 8108 fl. 03 cr. v. a.

Darea acēst'a de sēma din care poziţiunile anului 1873 au fostu dejă aprobate în protocolulu de 19 No-vembre 1873 alu acestui comitetu, se aprobēdia.

II. Dlu membru I. Fulep asterne planulu de împărtire finală, care planu l'au facutu în urm'a însărcinării comitetului.

Proiectulu substernutu se prime-sce cu câte-va modificări si se accluda rectificatu protocolului acestuia. Planulu se va împărtasi în scrisu si dlui membru Dr. I. Ratiu spre a-si dă pa-rerea si totudeodata se decide si con-chiamarea Tofalenilor pe 27 a lunei curente. Cu acēst'a protocolulu se în-chide si se subscrie.

Maresiu-Osiorheiu în tempulu susu însemnatu.

Dimitriu Fogarasi, m/p. presiedinte.

Iosifu Fulep m/p.

Parteniu Trombitasiu m/p.

Varietăţi.

*(Greutăţi la asentare.)

Comisiunile de asentare a recrutilor în Galiti'a au avutu de a se luptă cu mari greutăţi la completarea contin-gentului. Desvoltare defectuōsa si nu-trimentu reu dau unu procentu mare de neapţi pentru servitiu. Pre câtu de trista e acēst'a împregiurare, pre a-tātu de usioru e de explicatu. Din mo-mentulu în care s'a proclamatu capa-bilitatea cambiale pentru statulu tie-reniloru, acestu statu a începutu a decadē De prezentu a trecut în urm'a datorielor cambiali si a sequestrări-lor a trei'a parte din posesiunea tiereniloru în mânilor jidoviloru. Jido-vulu lasa pre tierēnu pamentulu seu, dăra acēst'a nu lucra pre sēm'a sea. Păna eră tieranulu sub potestatea posesoriloru, acēst'i avēu interesu, că tierenii sa dispuna de fortie si de vite corespunditōre pentru munca, jido-vulu e indiferent, elu pūcede din alte principie, si de aci provine deca-dint'a agriculturii si a culturii de vite; poporatiunea, stōrsa de usurari, seracesce, seraci'a si miseri'a duc la betia, poporul degenerēza si cifr'a celoru neapţi pentru servitiu ilustrēza câtu de afundū s'a încuibatu reulu, câtu de neaperatu e ajutoriulu. În Bohemi'a se plangu comisiu-nile de asentare despre asemenea greu-tăţi. Asiă d. e. avea sa deē cerculu po-liticu Reichenberg 122 recruti; din 1200 obligati cari se infatisiara la locul de asentare, numai 98 s'au aflatu apti, asiă dăra nici unulu din 12! Reichenberg a remasu în restantia cu 24 feciori. Triste semne!

*(Subcomitetulu des-partiementului VI alu asocia-tiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, conformu

conclusului seu adus în şedinţa dela 21 Maiu a. c. aduce la cunoscint'a publica împărtirea de ajutorie pentru tenerii romani meseriasi nascuti pre teritoriulu acestui despartimentu, si anumitu 4 ajutorie de câte 5 fl. v. a. pentru tenerii romani aplicati la vre-o meseria pe teritoriulu despartimen-tului si 2, de câte 10 fl. v. a. pentru acei'a cari suntu aplicati afara de teritoriulu despartimentului.

Doritorii de a obtienē vre-unulu din aceste ajutorie au a se adresă directoratulu subsemnatu în tempulu celu mai scurtu, legitimându-si eser-cerea profesiunii prin adeverintia dela maestrii lor, în carea sa se constate si locul nascerei.

Din şedinţa subcomitetului des-partiementului VI, ținută în Dev'a în 21 Maiu 1876.

Alecsiu Olariu Ioanu Papiu actuariu direct. desp.

*(Din viēti'a sultanu-lui detronatu Abdul Aziz) ne comunica unu corespondentu dela „Nemz. Hirl.“ care petrecea pre tem-pulu acēl'a în Constantinopole, o isto-riōra caracteristica:

Aprōpe de Constantinopole se afla o padurit'a. Vēr'a într'o sēra frumośa sultanulu veni aci împreuna cu Ha-remulu seu pentru a-si petrece. Den-sulu încungiură padurit'a cu militie si dede acēst'e mandat: că întor-cendu-se cu spatele către padure sa vighileze, ori-care va cuteză a se în-tōrce se va puscă pe locu. Petrecerea se încep. Ce felu de petrecere a fostu acēst'a ni putemu închipui, dēca vomu consideră împregiurarea, ca aerulu caldu de vēr'a face sa apara de pri-sos ori ce vestmentu esageratu atâtu pentru barbati câtu si pentru femei. Petrecerea decurse totu mai vesela si bun'a dispuşetiune a sultanului nu se conturbă nici pre unu minutu prin mōrtea a cinci soldati, cari nepotendu infrenă curiositatea se ui-tara inderetu si pe locu fura puscati de eunuchii sultanului. Asiă economisă sultanulu Abdul Aziz cu banii si san-gele poporului seu.

*(Economia sultanu-lui.) Se scie ce pompa, ce lucsu de necreditu domniă la curtea regēsa din Franci'a. A diecea parte din toate venitele tierii se spesă pentru curte. Si alte curti europene eră superbe a emulă în stralucire cu curtea regiloru din Franci'a. În timpurile nōstre dom-nitorii au alte ambitiuni, numai sul-tanulu nu scie a se moderă. 600 in-dividi au chiamarea a se ingrigi de placerile sultanului. Spesele pentru cai de trasura si calaritu, în numeru de 625, pentru carutie, de cari se cum-perapefia-careanu un'a cu câte 100,000 franci, si pentru personalulu atasiatu la acestu servitiu în numeru de 935, se urca la 2 milioane. m. Sultanulu nu are passiu de venatu, are insa unu gustu pronuniatu pentru animale. Menageri'a sea costa 1 milionu marce. În acēst'a menageria suntu 50 lei, tigri pantheri, girafe si Zabr'a. Fia-care animalu carnivoru capeta pe di 8 punti carne din cea mai buna. Mai impopulatu decātu menageri'a e hare-mulu, care numera 1200 femei. În comparatiune cu sumele fabulōse ce costisēza aceste muieri, lei si tigrii suntu animale economice. De-si oda-lischele nu consuma atât'a carne că favoriti selbateci ai sultanului, totusi ele au unu gustu hotaritu pentru dul-cetiuri. Zacharulu pisatu ce se folo-sesce în haremu costa pre anu 350,000 marce, cele-lalte nutremente pentru ha-remu costa 12 mil., 48 medici si apote-cari pōrta grigia de sanatatea monar-chului si capeta o remuneratiune anu-ale de 626,000 marce, pre cându nu-mai 12 daruitori de elemosina si mue-zini (esclamatorii ce chiama pe cre-dinciosi la rugaciune) se ingrigescu de mântuirea sufletēsa a sul-tanului. Acēst'i au unu salariu anu-

alu de 60,000 marce. La curte este si unu astrologu cu salariu de 13,000 marce; chiamarea lui e a predice calamitatea contrariiloru semilunei. Corpulu mu-sicalu, compusu din 300 musicanti si coristi costa de două ori atâtu câtu ministeriulu de resbelu. Sultanulu e amicul cladiriloru costisatōre. De cându s'a suitu pre tronul a claditu 10 palaturi. Spesele palatului Cera-ganu nu se potu calculă, atâtu suntu de fabulōse. Acestu edificiu colosalu cuprinde unu spatiu immensu, lini'a de către Bosforu e mai lunga de unu kilometru. Acestu palatu e unu orasiu adeveratu, a căru fundare a costatu multe miliōne.

În acestu momentu, candu impe-riulu se clatina în toate temeliele sale, candu tiēr'a e sguduita, prin revōlt'a si bancrotulu economicu, se continua lucrarea la o moschee si 70 case de piētra, din alu căroru venitu se va sustienē moscheea. Cu erogatele pen-tru cladiri bugetulu casei suverane face 45 milioane m. Contributiunile ordinare numai ajungu pentru a sa-tură pre acestu molochu, de acea se cauta împrumuturi unde numai se potu si calamitatea financiale atinge pe Europ'a intrēga. Risipirea si des-frenulu la curtea orientale suntu con-secuentiele puterei nemarginite si ne-responsabile a domnitoriului. La curtea Sultanului e situatiunea în care se află Franci'a înainte de a isbucni revolutiunea cea mare, care a trasu în vertegiuulu seu pre Regele Ludo-vicu XVI.

Burs'a de Viena.

Din 26 Maiu (7 Iuniu) 1876.

Metalicele 5%	66 25
Împrumutulu nationalu 5% (argintu)	68 70
Împrumutulu de statulu din 1860 . . .	107 90
Actiuni de banca	810 —
Actiuni de creditu	121 65
Obligaţiuni de desdaunare Unguresci	74 35
" " " Temisioresci	72 75
" " " Ardelenesci	73 50
" " " Croato-slavone	85 —
Argintu	103 50
Galbinu	5 77
Napoleonu d'auru (poli)	9 67

Publicatiune.

În urm'a dispuşetiunii din partea comitetului centrale de alegere pen-tru cetatea si scaunulu Sabiului din 17 l. c. Nr. 4 se va începe rectifica-re listei de alegere dietale a cetătiei si a suburbiului Sibianu în 8 Iuniu la 3 ore dupa amēdi si se va finī la 14 în acea-si luna.

Acēst'a se aduce în sensulu arti-culului de lege 33 din anulu 1874 cu aceea observatiune la cunoscint'a publica, ca subscrisele delegatiuni voru functionă în toate dilele dela 3 până la 6 ore dupa amēdi în localulu esac-toratalulu de dare a cetătiei si ca acēst'a a sea lucrare oficiōsa e publica, fiindu-i prin urmare fia-căru'i per-misu, a asiste la aceeasi lucrare.

Sabiū 31 Maiu 1876.

Delegatiunea de conscriptiune pentru cetatea si suburbiulu Sabiianu. 2—2

Nr. pr. 109. 1876.

Edictu.

Ioanu Gog'a Simontu, nascutu din Mucundorfu si casatoritu în Tieline cu Flōrea lui Nicolae Cupt'a ambi gr. or. cu necredintia parasindu-si pre le-giuit'a sea muiere de 5 ani trecuti au prebegitu de nu se scie nimic'a de densulu. Prin acēst'a se citēza că în terminu de unu anu si o di dela da-tulu de fatia, sa se prezenteze la sub-scrisulu foru protepresbiteralu căci la din contra, procesulu divortiale inca-minatu de stingerita soti'a sea, se va decide pre bas'a santei pravile a biseri-cei nōstre ortodoxe si în absenti'a lui.

Sighisiōr'a 20 Aprile 1876 v.

Scaunulu protopresb. alu trac-tului Sighisiōrei gr. or.

Zacharia Boiu, protop.

(2—3)